

Зафіксований відносний приріст показників розвитку статичної рівноваги у учнів 6-9 років контрольної групи показав, що у всіх тестах не спостерігалось суттєво вірогідного приросту показників.

Так, відносний приріст статичної рівноваги (проба Ромберга) становив – 32,1%; приріст у тесті Бондаревського (стійка на одній нозі з відкритими очима) був найменший і становив – 0,81%; у тесті «ластівка» (утримання горизонтальної рівноваги) не встановлено відносного приросту, він знизився на 18,9%.

Висновки. Проведений експеримент підтвердив, що найбільшого педагогічного ефекту в розвитку здібності до прояву статичної рівноваги в учнів молодшого шкільного віку можна досягти за рахунок використання спеціальних фізичних вправ і рухливих ігор, які застосовувалися на уроках фізичної культури.

Література.

1. Трояновська М.М. Теоретичний аналіз розвитку координаційних здібностей у фізичному вихованні та спорті / М.М. Трояновська // Фізичне виховання та спорт : зб. наук. праць. – Запоріжжя: ЗНУ, 2012. – № 1 (7). – С. 112-114.
2. Назаренко Л.Д. Содержание и структура равновесия как двигательного-координационного качества / Л.Д. Назаренко // Теория и практика физической культуры. – 2000. – № 1. – С. 54-58.
3. Тихомиров А.К. Развитие координационных способностей /А.К. Тихомиров // Физическая культура в школе. – 2006. – № 4. – С. 29-31.
4. Ніколаєв Ю. Оптимізація розвитку фізичних якостей та координації рухів у дітей молодшого шкільного віку засобами гімнастики /Ю. Ніколаєв //Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві : зб. наук. праць. – Луцьк : Вежа, 2011. – С. 43-48.
5. Григорян Е.А. Рухова координація школярів залежно від віку, статі і занять спортом / Е.А. Григорян. – К.: Здоров'я, 2006. – 134 с.

ВИВЧЕННЯ ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ М. ЗАПОРІЖЖЯ

Мордвинов Кирило, Чиженок Тамара
Запорізький національний університет

Резюме. Розглянуто проблему організації роботи з оздоровчого туризму в загальноосвітніх школах. Проаналізовано зміст навчального матеріалу з туризму в шкільних програмах різних років для учнів 5-9 класів загальноосвітніх шкіл. Досліджено, що залишаються мало вивченими питання оцінки знань учнів, забезпеченість навчальних закладів туристським спорядженням, а також стан організації туристської роботи в загальноосвітніх школах взагалі. Результати свідчать, що більшість учнів загальноосвітніх шкіл виявили низький рівень спеціальної теоретичної підготовки з туризму. Наявна кількість туристського обладнання у школах м. Запоріжжя також не відповідає стандартним нормам.

Summary. The problem of organization of work on health tourism in general schools is considered. The content of educational material on tourism in school programs of different years for

students of grades 5-9 of general education schools is analyzed. It has been proved that the questions of the assessment of students' knowledge, the provision of educational institutions with tourist equipment, as well as the state of the organization of tourist work in general schools in general, remain poorly studied. The results show that most students in general education schools have found a low level of special theoretical training in tourism. The existing amount of tourist equipment in schools in Zaporizhzhya does not meet the standard standards.

Актуальність проблеми. Туризм є невід'ємною складовою загальнодержавної системи фізичної культури та спорту і спрямований на зміцнення здоров'я, розвиток фізичних, морально-вольових та інтелектуальних здібностей учнів через залучення їх до участі у спортивних походах різної складності та змаганнях з техніки спортивного туризму [1].

Оздоровче, культурно-пізнавальне і виховне значення туризму важко переоцінити, дуже важливо, щоб туризм, який представлений у базовій фізичній культурі як шкільний, постійно розвивався і відігравав рішучу роль в вихованні школярів.

Процес фізичного виховання учнів загальноосвітніх шкіл повинен забезпечувати належну підготовленість школярів, широко застосовуючи засоби туризму [2]. Однак, з аналізу літературних джерел, можна зробити висновок, що можливості туризму в навчально-виховному процесі використовуються не в повній мірі [3, 4].

Проблема туристичної діяльності в загальноосвітніх школах України досліджувались багатьма авторами [2-4], але актуальними залишились питання, які пов'язані із засвоєнням навчального матеріалу з туризму та його реалізацією в навчально-виховному процесі загальноосвітніх навчальних закладах. Передбачалося також, що в шкільних програмах з фізичної культури зміст матеріалу з туризму крайнє недостатньо і не може задовольнити майже мінімальні потреби в підготовці школярів. Це все пов'язане з низьким науковим і методичним рівнем, недостатністю належної матеріально-технічної бази, низьким рівнем підготовки вчителів і недостатньою кількістю годин, які передбачені на вивчення туризму [5].

Аналіз змісту навчального матеріалу з туризму в шкільних програмах різних років для учнів 5-9 класів загальноосвітніх шкіл не повною мірою забезпечує і оцінку у технічній підготовленості учнів, а більш насичений «дрібними» технічними елементами (в'язання вузлів, техніка рухів по етапах [1, 2, 3].

Досліджень оцінки знань учнів, забезпеченість навчальних закладів туристським спорядженням, а також стан організації туристської роботи в загальноосвітніх школах взагалі, залишається мало вивченим.

Мета і завдання дослідження. Мета дослідження – вивчення стану роботи з туризму як одного з компонентів шкільної програми у загальноосвітніх школах м. Запоріжжя.

Досягнення поставленої мети здійснювалося шляхом вирішення наступних завдань дослідження: 1. Оцінити рівень теоретичних знань з туризму учнів V-IX класів загальноосвітніх шкіл. 2. З'ясувати наявність туристського спорядження в загальноосвітніх школах м. Запоріжжя.

Методи та організація дослідження. Для рішення поставлених завдань у роботі були використані наступні методи: 1. Аналіз і узагальнення літературних джерел з теми дослідження. 2. Метод анкетування, який проводився за допомогою анкет, які були розроблені для учнів загальноосвітніх шкіл м. Запоріжжя з метою визначення рівня знань з питань туризму. 3. Вивчення наявності туристського спорядження, необхідного для вивчення модуля «Туризм» в загальноосвітніх школах м. Запоріжжя, проводилось згідно переліку обладнання в шкільній програмі з фізичної культури.

У дослідженні взяло участь 270 учнів загальноосвітніх шкіл м. Запоріжжя. Рівень теоретичної підготовки учнів, стан туристської роботи в школі та наявність туристського спорядження в загальноосвітніх школах м. Запоріжжя вивчали за допомогою анкетування і проведення бесід з учителями в позаурочний час. Рівень оцінки знань з туризму у учнів загальноосвітніх шкіл визначали на класних годинах та в позаурочний час.

Результати дослідження. Аналіз даних анкетного опитування учнів V-IX класів показав, що не дивлячись на те, що туризм є складовою частиною програми з фізичної культури, більшість учнів загальноосвітніх шкіл, показали низький рівень спеціальної теоретичної підготовки. Так, на запитання «Що означає поняття білуак», затверджено відповіли 3,33 % учнів з V-IX класів; на запитання «що означає булінь», знають тільки учні IX класів, що становило 4,8%. Низький рівень знань з туризму учні V-IX класів загальноосвітніх шкіл м. Запоріжжя показали і при з'ясуванні відповідей на такі запитання як: «знаєте Ви що таке азімут?» і тільки 26 учнів з V-IX класів відповіли позитивно, що становило 9,63 % від загальної кількості учнів. Важливим запитанням анкетного опитування учнів V-IX класів є питання: «Володієте Ви технікою в'язання туристських вузлів?».

Було виявлено що загальна кількість становила 38 учнів, з них по 3 учня з п'ятого і шостого класів, 9 учнів з сьомого, 2 учня з восьмого та 21 учень дев'ятих класів – вміють в'язати вузли, що становило 14,0%. Результати анкетування дали змогу також оцінити рівень знань з туризму у учнів V-IX класів і з такого важливого запитання як: «Вмієте Ви користуватися компасом?». Із відповідей було встановлено, що 26 учнів п'ятих класів (9,6%), 24 учня шостих класів (8,9%), 28 учнів сьомих класів (10,4%), 16 учнів восьмих класів (5,9%) та 40 учнів дев'ятих класів (14,8%) можуть користуватися компасом, що становило 49,6 % учнів від загальної кількості.

Найбільш високий рівень знань з модуля «Туризм» показали учні V-IX класів з питань – «Куди вказує Полярна зірка?» - 48,9% учнів; «Вмієте Ви порівнювати карту з місцевістю» – 45,5% учнів; «Що знаходиться у «хвості» Малої ведмедиці?» – 37,0% учнів.

Отже отримані результати анкетного опитування учнів V-IX класів загальноосвітніх шкіл м. Запоріжжя свідчили про низький рівень теоретичної підготовки з туризму, особливо з тих питань, які учні повинні були засвоїти ще в п'ятому класі. Низькі знання з теоретичної підготовки учнів V-IX класів безпосередньо можуть впливати на якість проведення різних туристських

заходів, в тому числі і туристських походів та можуть стати причиною багатьох ускладнень та нещасних випадків.

В зв'язку з необхідністю з'ясування наявності туристського спорядження в загальноосвітніх школах м. Запоріжжя, необхідного для вивчення модуля «Туризм» шкільної програми з фізичної культури, ми провели опитування вчителів фізичної культури. При аналізі наявності туристського спорядження в школах було виявлено, що жодна школа не має необхідного мінімуму групового туристського спорядження.

Всього в переліку 22 найменування туристського обладнання шкільної програми, згідно цього переліку ні одна загальноосвітня школа не має в наявності такої кількості туристського спорядження.

Так, в наявності є (на 10 загальноосвітніх шкіл, в яких проводилось дослідження) – наметів 8; спальників – 24; компасів – 6; 3 – основних мотузок; 2 – допоміжних мотузок; 4 – сокири (мала), інше спорядження згідно переліку шкільної програми відсутнє.

Отже при такої наявності і забезпеченості загальноосвітніх шкіл м. Запоріжжя виконання вимог шкільної програми з варіативного модуля туризм в повному обсязі виконати неможливо.

Висновки. Результати проведеного дослідження дозволяють стверджувати, що оцінка рівня знань з туризму учнів 5-9 класів загальноосвітніх шкіл м. Запоріжжя знаходиться на низькому рівні і не відповідає вимогам програми. Наявна кількість туристського обладнання у школах м. Запоріжжя не відповідає стандартним нормам, передбаченим шкільною програмою з варіативного модуля «Туризм».

Література.

1. Дмитрук О.Ю. Спортивно-оздоровчий туризм. Навчальний посібник / О.Ю.Дмитрук, Ю.В. Щур. – К.: Альтерпрес, 2008. – 280 с.
2. Квартальнов В.А. Современные особенности туризма как научного познания и исследований / В.А. Квартальнов // Теория и практика физической культуры. – 2002. – № 11. – С. 9-14.
3. Верба И.А. Туризм в школе / И.А. Верба. – М. : Физкультура и спорт, 1998. – 160 с.
4. Шкура В. Сучасні аспекти планування та організації туристичної діяльності учнів в умовах загальноосвітньої школи / В. Шкура // Фізична культура, спорт та здоров'я нації : зб. наук. праць. Вип. 19. – т. 1. – Вінниця : ТОВ Планер, 2015. – С. 501-506.
5. Пангелов Б.П. Формула здорового способу життя у дітей в навчально-виховних закладах малого міста засобами туристської роботи / Б.П. Пангелов. – Переяслав-Хмельницький, 2000. – 56 с.

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СТУДЕНТСЬКОГО СПОРТУ

Нечипорук Ірина, Нанівський Андрій

Університет державної фіскальної служби України, м. Ірпінь